

Гроші працюють — навіть під час війни

Куди вкласти кошти у 2026 році

Квітень 2026

ОСОБИСТІ ФІНАНСИ

1. Чому 2026 рік – час починати інвестувати

Парадоксально, але повномасштабна війна змусила мільйони українців вперше замислитися про особисті фінанси серйозно. Запитання «куди покласти гроші, щоб вони не згоріли від інфляції?» стало побутовим. І це правильне запитання: за 2022–2025 роки накопичена інфляція перевищила 50%, тобто 10 000 грн «під матрацом» перетворились у реальному вираженні на ~6 500 грн.

Водночас 2026 рік має кілька структурних особливостей, що роблять його відносно сприятливим для початку інвестування навіть при скромних доходах. По-перше, реальні зарплати вже у III кв. 2024 р. перевищили довоєнний рівень на 7,2%, а мінімальна зарплата зросла до 8 000 грн. По-друге, ставки ОВДП тримаються на рівні 16–18% — значно вище інфляції. По-третє, банківські депозити платять 12–15% річних при прогнозованій інфляції 7–9% у 2025–2026 рр., що означає реальний дохід на рівні 4–6% річних.

Головний ворог особистих фінансів — бездіяльність. Гроші, що лежать у готівці гривні чи на картковому рахунку «до виплати», гарантовано знецінюються. Навіть найпростіші кроки — накопичувальний рахунок або депозит — захищають від цього ефекту.

Реальний
прогнозований ВВП
2024: +3,6–4%, прогноз
2025–2026: +4–5%
щорічно

Інфляція 2025 (прогноз
НБУ): 7–9% —
уповільнення після
26,6% у 2022 р.

Облікова ставка НБУ:
14–15% — поступове
пом'якшення

Дохідність ОВДП (1–2
роки): 16–18% річних

Ставки депозитів у топ-
банках: 12–15% річних

Реальні зарплати:
+7,2% до довоєнного
рівня

Споживче
кредитування: +34% р/р
у 2024 р. — відновлення
купівельної
спроможності

2. Крок нульовий: фінансова база

Перш ніж вкладати кудись кошти, потрібно збудувати фундамент. Без нього будь-які інвестиції є небезпечними — у кризовій ситуації ви будете вимушені продавати активи у найгірший момент.

2.1 Правило 50 / 20 / 20 / 10

Для середньої зарплати $\approx 20\,000$ грн пропонується такий розподіл місячного бюджету. Це не догма — пропорції можна коригувати під ваші обставини, але загальна логіка зберігається: спочатку базові потреби, потім інвестиції, потім подушка та розвиток.

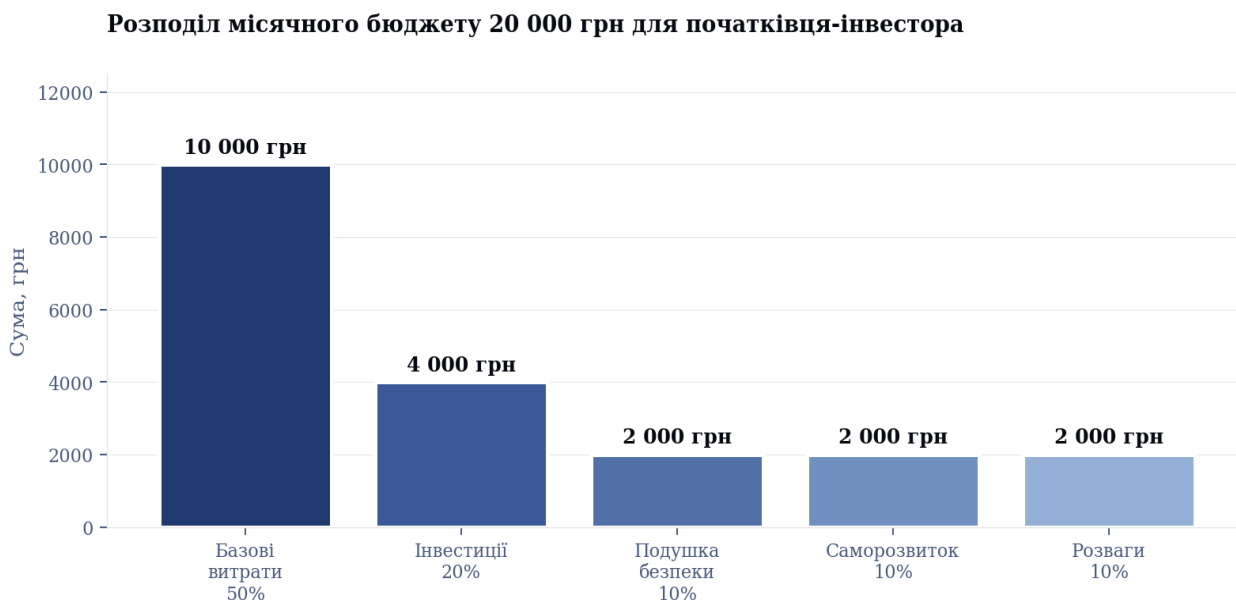

Рис. 1. Оптимальний розподіл місячного бюджету 20 000 грн

Категорія	Сума та призначення
Базові витрати (50%) — 10 000 грн	Їжа, комунальні, транспорт, ліки — без цього не обійтись
Інвестиції (20%) — 4 000 грн	Ядро стратегії; регулярні щомісячні внески
Подушка безпеки (10%) — 2 000 грн	Накопичується до суми 3–6 місячних витрат (30–60 тис. грн)

Категорія	Сума та призначення
Саморозвиток (10%) — 2 000 грн	Курси, книги, здоров'я — інвестиція в себе з найвищим ROI
Розваги (10%) — 2 000 грн	Психологічна стійкість — теж важлива

2.2 Подушка безпеки — перший пріоритет

До того, як починати будь-які інвестиції, необхідно накопичити подушку безпеки — суму, що покриє 3–6 місяців базових витрат (тобто 30 000–60 000 грн для бюджету з базовими витратами 10 000 грн/міс). Ці кошти мають зберігатися на накопичувальному рахунку або короткостроковому депозиті — з можливістю зняти протягом 1–3 днів.

Подушка безпеки — це не інвестиція у класичному сенсі. Її мета — не заробіток, а страхування від непередбачуваних обставин: мобілізації, втрати роботи, хвороби, надзвичайної ситуації. В умовах воєнного часу наявність такого резерву є не розкішшю, а необхідністю.

ПРАКТИЧНИЙ ПРИКЛАД: НАКОПИЧИТИ ПОДУШКУ

- ▶ Мета: 45 000 грн (4,5 місяці × 10 000 грн базових витрат)
- ▶ Щомісячний внесок: 2 000–3 000 грн
- ▶ Інструмент: накопичувальний рахунок у Монобанк / ПриватБанк / А-Банк (10–12% річних)
- ▶ Термін: 13–17 місяців при внеску 2 000–3 000 грн/міс
- ▶ Після досягнення мети: переключити ці 2 000–3 000 грн на інвестиції

3. Інвестиційні інструменти: огляд і порівняння

На ринку доступні десятки інструментів, але для звичайного українця з зарплатою 20 000 грн реально підходять сім-дев'ять. Нижче — детальний огляд кожного з акцентом на практичність, доступність і ризику у 2026 році.

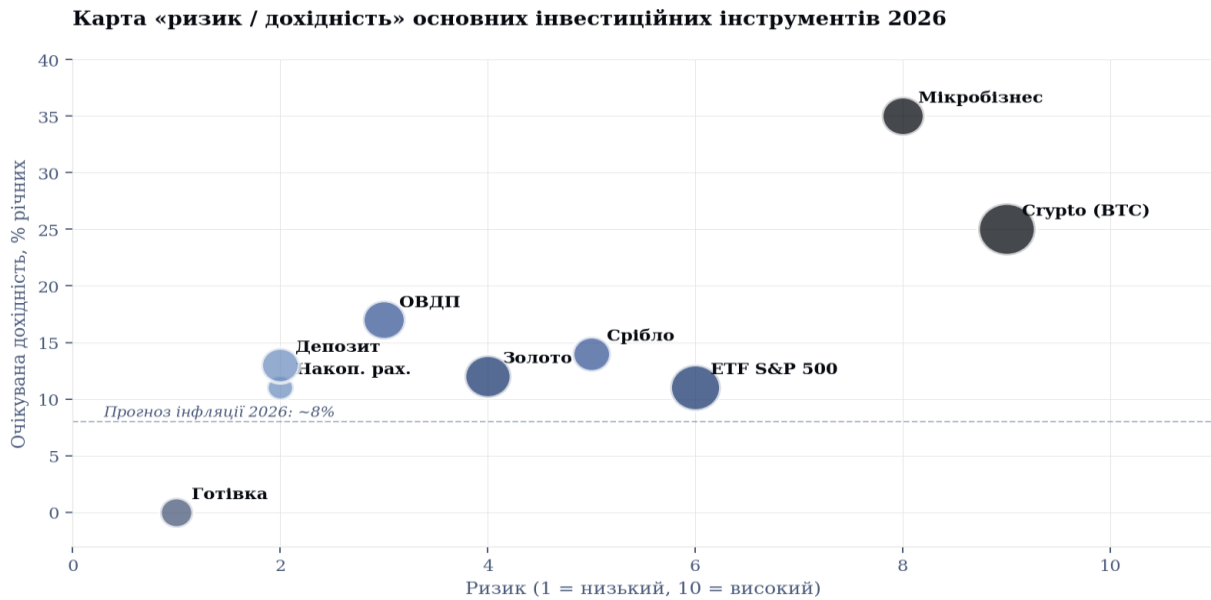

Рис. 2. Карта «ризик / дохідність» основних інвестиційних інструментів 2026 р.

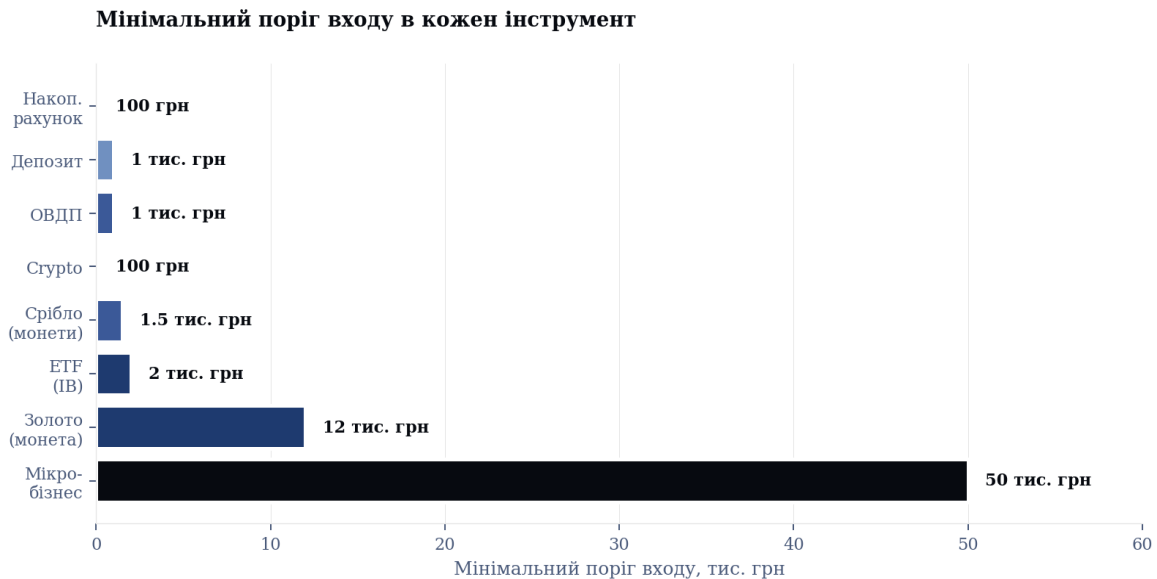

Рис. 3. Мінімальний поріг входу в кожен інструмент

3.1 Депозити та накопичувальні рахунки

Депозит — найпростіший і найрозумніший перший крок. Топ-банки України пропонують 12–15% річних на строкові депозити від 1 000 грн. Накопичувальні рахунки (Монобанк «Скарбничка», ПриватБанк «Копилка») платять 10–12% з можливістю зняти в будь-який момент.

Важливий нюанс: за депозитами в банках-учасниках Фонду гарантування вкладів суми до 600 000 грн застраховані державою. Це робить депозит найбезпечнішим інструментом з реальним доходом у 3–6% річних понад інфляцію.

Параметр	Депозит / накопичувальний рахунок
Доходність	12–15% річних (депозит); 10–12% (накоп. рахунок)
Реальна доходність понад інфляцію	≈ 3–7% річних
Мінімальний вхід	від 1 000 грн (депозит); від 100 грн (накоп. рахунок)
Ліквідність	Низька (депозит); Висока (накоп. рахунок)
Ризик	Мінімальний — застраховано до 600 000 грн
Де відкрити	ПриватБанк, Монобанк, ПУМБ, Укресімбанк, Ощадбанк

3.2 ОВДП — облигації внутрішньої державної позики

ОВДП є одним із найпривабливіших інструментів 2026 р. для українського інвестора. Держава платить 16–18% річних за гривневими ОВДП терміном 1–2 роки — це суттєво вище ставки депозитів при тому, що емітентом є держава. Купонний дохід від ОВДП не оподатковується ПДФО і ВЗ — реальна перевага у 3–4% річних порівняно з депозитом.

Купити ОВДП можна через мобільний застосунок «Дія», через брокерів (Dragon Capital, ICU, Freedom Finance) або безпосередньо у відділеннях деяких банків. Мінімальна сума покупки — 1 000 грн (одна облигація).

ПРИКЛАД: СКІЛЬКИ ЗАРОБИТЬ ІНВЕСТОР НА ОВДП

- ▶ Сума інвестиції: 10 000 грн
- ▶ Строк: 1 рік, ставка купона: 17% річних
- ▶ Купонний дохід за рік: 1 700 грн
- ▶ ПДФО та ВЗ: 0 грн (ОВДП звільнені від оподаткування купонного доходу)
- ▶ Порівняно з депозитом 14% з оподаткуванням: $\sim 11,3\%$ чистими = 1 130 грн
- ▶ Перевага ОВДП: +570 грн на кожні 10 000 грн вкладень (+5,7 п. п.)

3.3 Золото та срібло

Дорогоцінні метали є класичним «безпечним гаванем» під час криз. Золото у 2022–2024 рр. зросло у доларовому вираженні на 35–40%. Однак купувати злитки незручно через спред. Для звичайного інвестора є кращі формати: ETF золота через іноземного брокера, золоті монети НБУ (спред 5–10%), срібло (волатильніше, нижчий поріг входу).

Формат	Дохідність	Коментар
Ф'ючерси/ETF золота (iShares, SPDR)	Ціна золота + валютна переоцінка	Доступно через іноземного брокера
Золоті монети НБУ	Залежить від ціни золота	Продаються у банках; спред 5–10%
Срібло (злитки, монети)	Волатильніше золота	Нижчий поріг входу, більший потенціал
Ювелірний золотий ETF у Дії	У розробці (2025–2026)	Найдоступніший очікуваний формат

3.4 ETF — біржові індексні фонди

ETF — це кошик акцій сотень компаній в одному інструменті. Купуючи одну акцію ETF S&P 500 (наприклад, VOO через Interactive Brokers), ви фактично інвестуєте в 500 найбільших компаній США. Середня дохідність S&P 500 за останні 30 років — $\sim 10\text{--}12\%$

річних у доларах. Для українця ETF доступні через іноземних брокерів. Мінімальна інвестиція — від \$50.

ПЕРЕВАГИ ETF	РИЗИКИ ETF
<ul style="list-style-type: none">✓ Диверсифікація: 500+ компаній в одному вкладенні✓ Низькі комісії: 0,03–0,2% річних (VOO, SCHV)✓ Валютна диверсифікація (USD/EUR)✓ Ліквідність: продати за 1 хвилину✓ Доведена дохідність: +10–12% у доларах за 30 р.	<ul style="list-style-type: none">✗ Потрібен іноземний брокер — юридичні нюанси✗ Ринкові коливання: -30–50% у кризові роки✗ Потрібен горизонт 5–10+ років✗ Валютний ризик (долар може послабшати)✗ Не підходить для грошей, що можуть знадобитись

3.5 Криптовалюта — для сміливих

Криптовалюта (насамперед Bitcoin і Ethereum) є найбільш спекулятивним, але і найвідомішим інструментом серед молодих українців. BTC у 2020–2024 рр. демонстрував циклічний ріст: від \$3 000 до \$69 000 і назад, а потім знову до \$95 000+. Для звичайного інвестора крипто підходить лише для частини портфеля (не більше 10–15%) і лише за умови готовності до просадки 70–80%.

Легальні способи купити криптовалюту в Україні: централізовані біржі Binance, Kuna, WhiteBIT (українська) — зареєстровані та ліцензовані. Зберігати краще у холодному гаманці (Ledger), а не на біржі.

3.6 Мікробізнес як інвестиція

Для тих, хто має специфічні компетенції, запуск малого бізнесу може давати 30–50%+ річних на вкладений капітал — значно вище будь-якого фінансового інструменту. Однак це вимагає часу, зусиль і готовності до операційного ризику. Найнижчопорогові формати: фрілансинг (ФОП на спрощеній системі), дропшипінг, онлайн-навчання.

4. Сила складного відсотка: час — ваш головний актив

Складний відсоток — це нарахування відсотків на вже зароблені відсотки. Ефект здається незначним у перші роки, але через 10–20 років перетворює скромні регулярні внески на значний капітал.

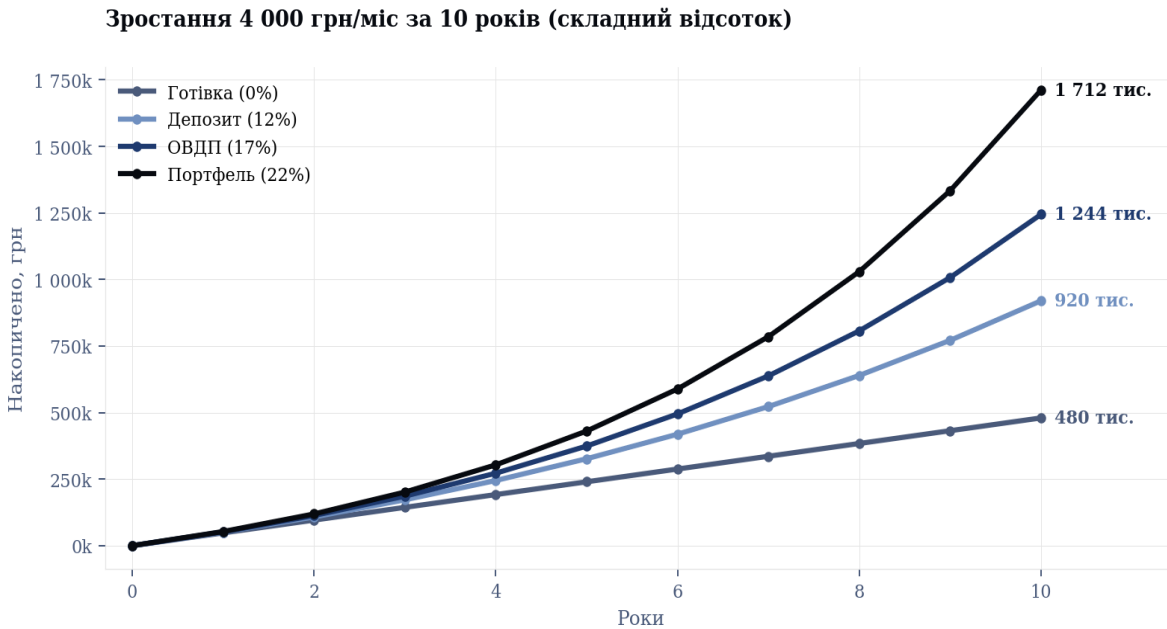

Рис. 4. Зростання 4 000 грн/міс за 10 років при різних ставках дохідності

Ставка	Внески за 10 р.	Дохід понад внески	Накопичено
0% (готівка гривня)	480 000 грн	0 грн (+ інфляційний збиток)	480 000 грн
12% (депозит)	480 000 грн	≈ 456 000 грн	≈ 920 155 грн
17% (ОВДП)	480 000 грн	≈ 737 000 грн	≈ 1 244 904 грн
22% (змішаний портфель)	480 000 грн	≈ 955 000 грн	≈ 1 712 069 грн

ВИСНОВОК ПРО СКЛАДНИЙ ВІДСОТОК

- ▶ Різниця між 0% і 17% на 10-річному горизонті: 737 000 грн додаткового доходу
 - ▶ Навіть консервативний депозит у 12% потроєє вкладені кошти за 10 років
 - ▶ Ключ — регулярність і час: краще починати сьогодні з 1 000 грн, ніж через рік з 5 000 грн
 - ▶ Реінвестування доходу обов'язково: відсотки не витратити, а класти назад
-

5. Готові портфелі для трьох типів інвесторів

Один розмір не підходить для всіх. Правильний портфель залежить від вашого горизонту, терпимості до ризику і психологічного комфорту. Нижче — три готові шаблони для зарплати 20 000 грн із щомісячним інвестиційним бюджетом 4 000 грн.

Структура портфелів: три профілі ризику

Рис. 5. Структура портфелів: консерватор, збалансований, агресивний

Профіль 1: Консерватор (8–12% річних)

Підходить для: тих, хто вперше починає інвестувати, людей у передпенсійному стані, тих, хто не готовий бачити мінуси у портфелі.

Інструмент	Частка	Сума / місяць
Накопичувальний рахунок (подушка)	30%	1 200 грн
Депозит 12–15% (3–6 міс)	40%	1 600 грн
ОВДП 16–18% (1 рік)	20%	800 грн
Золото (монети НБУ / ETF)	10%	400 грн

Профіль 2: Збалансований (14–18% річних)

Підходить для: більшості людей 25–45 років з горизонтом 5–10 років, тих, хто готовий до короткострокових просадок заради довгострокового зростання.

Інструмент	Частка	Сума / місяць
ОВДП 16–18%	20%	800 грн
Депозит 12–15%	20%	800 грн
Золото / срібло	25%	1 000 грн
ETF S&P 500 / глобальний ETF	20%	800 грн
Крипто (BTC)	15%	600 грн

Профіль 3: Агресивний (22–35% річних)

Підходить для: молоді 20–35 років з горизонтом 10+ років, тих, хто готовий до просадок 30–50% без паніки. Обов'язкова умова — подушка безпеки вже сформована.

Інструмент	Частка	Сума / місяць
ОВДП (короткострокові)	5%	200 грн
Депозит / накоп. рахунок	10%	400 грн
Золото / срібло	20%	800 грн
ETF (S&P 500 + глобальні ринки)	35%	1 400 грн
Крипто (BTC + ETH)	30%	1 200 грн

6. Реальні приклади на практиці

Приклад 1 — Олена, вчителька, Вінниця, 22 000 грн / місяць

Олена — вчителька з 15-річним стажем. До 2022 р. про інвестиції не думала. Після перегляду стану своїх заощаджень (120 000 грн лежали на картці без відсотків і знецінились за 2022 р. на ~26%) вирішила діяти.

01. Відкрила «Скарбничку» у ПриватБанку — 12% річних. Перевела туди 60 000 грн (подушка).
02. Решту 60 000 грн купила ОВДП на 1 рік під 17%. Дохід: 10 200 грн за рік, без ПДФО.
03. Щомісяця відкладає 3 000 грн: 1 500 грн — в ОВДП, 1 500 грн — у депозит.
04. Результат через 2 роки: сформувала портфель ~200 000 грн із середньою доходністю ~15% річних.

Висновок: Консервативний підхід дав їй реальний дохід понад інфляцію без жодного ризику.

Приклад 2 — Микола, айтивець, Львів, 60 000 грн / місяць

Микола — розробник, переїхав до Львова у 2022 р. Інвестує 20% = 12 000 грн/місяць із горизонтом 10 років.

01. Портфель: 30% ОВДП → 3 600 грн/місяць, 35% ETF → 4 200 грн/місяць, 20% BTC → 2 400 грн/місяць, 15% золото → 1 800 грн/місяць.
02. За 5 років (при збереженні доходу): накопичені активи ~1,5–2 млн грн залежно від доходності ринків.
03. Ключова дія: автоматизував інвестиції — у день зарплати гроші йдуть на рахунки автоматично.

Приклад 3 — Тетяна, ВПО, Дніпро, 18 000 грн / міс

Тетяна переїхала з Маріуполя, знімає кімнату. Здавалось, «з такою зарплатою ні про які інвестиції не може бути мови». Але вона вирішила почати з малого.

01. 500 грн/міс — накопичувальний рахунок. Психологічно це майже непомітно.

02. Через 6 місяців: підняла до 1 000 грн/міс, накопила 6 000+ грн.

03. Через рік: купила першу ОВДП на 1 000 грн. Побачила, що це реально.

04. Через 2 роки: інвестує вже 2 500 грн/міс. Портфель: ОВДП 60% + депозит 40%.

Висновок: Старт важливіший за суму. 500 грн/міс за 2 роки з реінвестуванням — це вже ~15 000 грн та звичка.

7. 10 типових помилок початківця-інвестора

Помилка	Як уникнути
Зберігати все у готівці гривні	Навіть накоп. рахунок під 11% б'є інфляцію
Інвестувати без подушки безпеки	Спочатку — 3–6 місяців витрат у ліквідному інструменті
Вкласти всі гроші в одне	Диверсифікація: мінімум 3 різні інструменти
Панічний продаж при просадці	ETF/крипто — тримати навіть при -40%; це нормально
Довіряти «гарантованій» дохідності 50%+	Якщо обіцяють понад 25% без ризику — це шахрайство
Починати з великих сум без досвіду	Спочатку — малі суми для навчання (1 000–5 000 грн)
Не рахувати реальну дохідність	12% при інфляції 9% = лише +3% реального доходу
Забувати про оподаткування	Депозит: -19,5% з доходу; ОВДП: 0%
Не автоматизувати відрахування	Ручне відкладання завжди програє автоплатежу
Відкладати старт «до кращих часів»	Кращого часу не буде. Найкращий день — сьогодні

8. Висновки та план дій на перші 90 днів

8.1 Головні висновки

- **Інфляція — невидимий податок на бездіяльність:** гроші на картці без відсотків реально дешевшають щороку на 7–9%.
- **ОВДП у 2026 р. — найпривабливіший старт:** 16–18% без ПДФО при реальній дохідності ~8–10% понад інфляцію.
- **Складний відсоток перетворює 4 000 грн/міс у 1,2–1,4 млн грн за 10 років** — але лише якщо почати і не зупинятися.
- **Диверсифікація знижує ризик:** поєднання ОВДП + депозит + золото + ETF дає збалансований результат.
- **Психологія важливіша за вибір інструменту:** регулярність і дисципліна б'ють будь-яку «ідеальну стратегію».

8.2 План дій: перші 90 днів

Період	Конкретна дія
День 1–3	Підрахуйте точні місячні витрати і залишок для інвестицій
День 4–7	Відкрийте накопичувальний рахунок (Монобанк / ПриватБанк)
Тиждень 2	Налаштуйте автоплатіж: у день зарплати — одразу X грн на накоп. рахунок
Місяць 1–3	Накопичіть перші 5 000–10 000 грн на накоп. рахунку
Місяць 3	Купіть першу ОВДП через додаток Дія або брокера
Місяць 4–6	Продовжуйте регулярні внески; вивчіть ETF або золото
Місяць 6–12	Сформуйте повноцінну подушку безпеки (30–60 тис. грн)
Рік 2+	Розширюйте портфель відповідно до свого профілю ризику

ФІНАЛЬНІ ПОРАДИ

- ▶ Не шукайте ідеальний момент — ринок завжди «занадто нестабільний» для старту
- ▶ Не порівнюйте свій портфель із сусідом: у кожного свій горизонт і цілі
- ▶ Читайте щомісяця 1 статтю/книгу про фінанси — знання є мультиплікатором
- ▶ Не довіряйте нікому, хто гарантує прибуток без ризику
- ▶ Навіть у найгірші роки ті, хто продовжував інвестувати, виграли — завжди
- ▶ Головне правило: почати — і не зупинятися. Все інше — деталі

ДЖЕРЕЛА ДАНИХ

НБУ, Мінфін, Держстат, Kyiv School of Economics (KSE), Forbes Ukraine, НІСД, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб.

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

Цей документ підготовлено Prompt Decision LLC для вільного використання із зазначенням джерел. Документ не є інвестиційною рекомендацією, юридичною консультацією або пропозицією щодо купівлі або продажу цінних паперів. Усі висновки відображають інформацію, доступну на дату публікації.